

Türkiye’de Keman Pedagojisi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme*

A Study on Graduate Theses Focusing on Violin Pedagogy in Turkey

Eylem ARICA**

• *Geliş Tarihi:* 26.01.2015 • *Kabul Tarihi:* 20.05.2016 • *Yayın Tarihi:* 28.04.2017

ÖZ: Bu çalışmada; Türkiye’de keman pedagojisi alanında hazırlanan tezlere yönelik durum tespiti yapılması ve farklı açılardan da mercek altına alınan bulguların, keman eğitimi sistemi ve sorunları bağlamında da incelenmesi hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda; araştıma konusundaki tercihlerinden yola çıkarak birimler arasındaki benzerlik ve farklılıklar ele alınmış ve Türkiye’de keman eğitiminin bütünlüğü sorgulanmıştır. Ayrıca, diğer araştırmalarda keman eğitimi üzerine tespit edilmiş sorunlar bu çalışmada elde edilen bulgularla ilişkilendirilerek, sorunların kaynağı ya da yansımaları çerçevesinde gözden geçirilmiştir. 2008 Ocak - 2014 Aralık tarihleri arasında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Arşivi’ndeki 109 keman konulu teze ulaşılmış ve belirlenen kriterler doğrultusunda 69 tez keman pedagojisi alanında değerlendirilmiştir. Müzik Öğretmenliği, Konservatuarlar ve Güzel Sanatlar Fakülteleri’nde hazırlanan tezlerde; belirlenen kategoriler altında araştırma eğilimlerinin benzer olduğu çalışmalar bulunsa da, birimlerin araştırmalarını çoğunlukla kendilerine yönelik yürüttüğü tespit edilmiştir. Çalışmadaki bulguların diğer araştırmalarda belirtilen sorunlar ile de ilişkilendirilmesi sonucunda, Türkiye’deki keman eğitim sisteminin bütünlük içinde yapılandırılmasında sorunlar olduğu görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Keman pedagojisi, keman eğitimi, lisansüstü tezler, Türkiye

ABSTRACT: In this study, the aim is to perform situation determination related with theses prepared in violin pedagogy field and to examine the findings placed under microscope from various aspects, in context of violin education system and problems. In line with this aim, similarities and differences between units, based on their preferences related with the research, were handled and the integrity of violin education in Turkey was questioned. Besides, the problems detected about violin education in other researches were related with the findings obtained in this research and accordingly were reviewed within the frame of the source or the reflections of the problems. 109 violin related theses were reached between January 2008 and December 2014 in higher education council national thesis archive and 69 among them were evaluated in terms of the determined criteria. Although studies with similar research tendencies under determined categories were found in theses prepared in music teachership, conservatories and fine arts faculties, it was determined that units conduct researches mostly related with their own units. As a result of relation of study findings with problems mentioned in other researches, problems are observed in integral structuring of violin education system of Turkey.

Keywords: Violin pedagogy, violin education, graduate theses, Turkey

1. GİRİŞ

Türkiye’de keman pedagojisi alanındaki lisansüstü çalışmaların, keman eğitiminde sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin belirlenmesinde önemli rol oynayabileceği düşünülmesi, bu çalışmayı tetikleyen unsurdur. Lisansüstü çalışmalarda odaklanılan konular öğrencinin ve danışmanın olduğu kadar, tezlerin yazıldıkları birimlerin de araştırma eğilimlerini genel olarak ortaya çıkarmaktadır. Geleceğin keman eğitimcileri ve sanatçılarının yetiştirildiği birimlerde hazırlanan lisansüstü tezler ve bu eğitimci ve sanatçıların keman pedagojisinde odaklanmayı tercih ettikleri araştırma konuları, Türkiye’deki keman eğitimi, eğitim sistemi ve sorunlarıyla da ilişkilendirilebilir. Lisansüstü araştırmalar, Türkiye genelinde verilen keman eğitiminin bütünlük içerisinde yapılandırılması ve yaygınlaştırılmasında rol oynayabileceği gibi, tespit edilen sorunların çözümüne de katkı sağlayabilir. Bu bütünlük anlayışı sonucunda, Türkiye’nin

*Bu çalışmanın bir kısmı, St Petersburg’da yapılan “V. European Conference on Social and Behavioral Sciences”da bildiri olarak sunulmuştur.

**Doçent, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, İstanbul-Türkiye, e-posta: eylemarica@hotmail.com

her yerinde doğru bir pedagojik yaklaşımla keman eğitimi alma şansı kuşkusuz artacaktır. Daha da önemlisi; amatör/hobi amaçlı keman eğitimi alan bir bireyden, değişik seviyelerde ve oda müziği, orkestra elemanı, solist, barok veya çağdaş müzik gibi farklı uzmanlık alanlarında profesyonel yorumcu ve/veya keman eğitimcisi/pedagoğu olmayı amaçlayan bireye kadar, herkesin bu şansa ulaşabileceği bir eğitim sisteminin oluşturulabilmesidir. Oluşturulacak bu sistem üzerindeki çalışmalar esnasında, kurs/hobi merkezleri de dahil, okul öncesi eğitimden lisans ve lisansüstü profesyonel/mesleki eğitime kadar keman eğitiminin verildiği her türlü eğitim kurumunun göz önünde bulundurulması oldukça önemlidir.

Keman eğitimindeki çeşitli sorunlar hakkındaki tespitlerin, sıklıkla araştırmalarda ele alındığı görülmektedir. Genel olarak tespit edilen ve bu çalışmayı da yakından ilgilendiren sorunlar üç başlık altında toplanabilir: a) Keman eğitiminde bütünlük anlayışı b) Keman/enstrüman/müzik eğitiminin yeniden yapılandırılması c) Türk Müziği keman eğitimindeki metot ve akademisyen eksikliği ile batı keman eğitiminde Türk Müziği eserlerinin, Türk Müziği keman eğitiminde de batı keman eğitim tekniğinin kullanılması.

Bütünlük anlayışı genel olarak keman eğitiminin farklı kurumlarda farklı uzmanlık alanlarında nasıl verildiği ve ileride keman sanatçısı ya da keman eğitimcisi olacak bireylerin nasıl eğitim alması gerektiği üzerinden sorgulanmaktadır. İlerinin keman sanatçıları olma hedefiyle yetiştirilen öğrenciler, aynı zamanda geleceğin keman sanatçısı adaylarını yetiştirecek olan potansiyel keman eğitimcileri/pedagoğlarıdır ki bu yolu seçenlerin keman eğitimi verebilmek üzere gerekli pedagojik eğitimi de almaları büyük bir önem teşkil etmektedir. Diğer taraftan bir müzik öğretmenin okulda keman eğitimine başlattığı küçük bir çocuğun ya da gencin ileride kemana profesyonel anlamda seçme olasılığı da bulunmaktadır. Aynı durum amatör amaçlı eğitim veren özel kurslar ya da bireysel dersler için de geçerlidir. Bu nedenle; keman eğitimi verecek kişilerin kendilerinin de doğru bir pedagojik yöntem ile keman çalmayı öğrenmiş olmaları ve sonra da bu yöntemi öğretirken nasıl kullanacaklarını da içeren bir eğitimden/süreçten geçtikten sonra tam anlamıyla eğitimciliğe başlamaları genel bir anlayış/sistem olarak benimsenmelidir. Özellikle başlangıç keman eğitimi veren ve verenleri yetiştiren kurumların doğru bir pedagojik sistemi uygulaması ve bu sistemin amatör amaçlı eğitimden profesyonel seviyede eğitim veren ve eğitimcileri yetiştiren her kuruma yayılması için çalışılmalı, keman eğitiminin temel ilkelerinde bir bütünlük sağlanmalıdır.

Uçan'ın (1980, s. 8), Türkiye'de keman eğitiminin temel sorunlarını maddeler halinde tespit ederken belirttiği "keman eğitimine ilişkin çalışmaları bütünleştirme ve eşgüdümleme sorunu", keman eğitiminde bütünlük üzerine düşüncesini dile getirenler açısından sadece bir örnektir. Türkmen (2003, s. 64), konservatuvarların profesyonel müzik eğitimi dışında amatör müzik eğitimi ve genel müzik eğitimi sorunlarıyla da ilgili çalışmalar yapıp yapmaması gerektiğini ve ayrıca konservatuvarlarda eğitim verecek öğretmenlerin kimler tarafından ve nasıl yetiştirileceği sorusunu irdelemektedir. Türkmen'in bu görüşlerinden yola çıkarak, profesyonel anlamda müzisyen olmak için yetiştirilen bireylerin profesyonel anlamda eğitimcilik üzerine de eğitim alıp almadıkları veya nasıl almaları gerektiği düşünülmelidir. Kurtaslan (2003), Türkiye'de keman eğitiminin; konservatuvarlarda keman sanatçısı yetiştirmek, Müzik Öğretmenliği, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi gibi diğer kurumlarda ise müzik öğretmenine ya da müzik eğitimine nitelik kazandırmak amacıyla verildiğine değinmektedir. Kurtaslan'ın verdiği bu bilgi, diğer araştırmalarda da rastlanan ve farklı kurumlar için çizilen keman ya da müzik eğitimi anlayışı ile örtüşmektedir. Kurtaslan aynı çalışmasında Gazi Üniversitesi Enstitüsü Müzik Bölümü Mezunu olan Ulvi Yücelen ve Ömer Can'ın Türkiye'nin önemli orkestralarında başkemancı oldukları bilgisini de vermektedir. Yücelen ve Can örnekleri; konservatuvarlar dışında verilen keman eğitimlerinde de performans alanında sanatçılar yetişebileceğini göstermektedir. Bu nedenle müzik öğretmeni, keman eğitimcisi ya da solist/performans sanatçısı yetiştirmek amaçlı da olsa, farklı kurumlardaki keman eğitimleri için çizilen çerçeveler ve eğitim sistemi üzerine düşünülmelidir.

Araştırmalarda vurgulanan bir diğer önemli nokta ise genel olarak müzik ve enstrüman eğitiminin yeniden yapılandırılması gerektiğidir. Bu gerekliliğin; profesyonel müzisyen, enstrüman/müzik eğitimcisi/pedagoğu yetiştiren uzmanların ortak bir alanda çalışabileceği ve birbirlerinin uzmanlık alanlarına katkıda bulunabileceği bir sistemi bütün halinde kurmak amacından kaynaklandığı gözlemlenmiştir. Sonuç olarak da Türkiye genelinde müzik/enstrüman eğitimi sisteminde bir standartmak oluşturulması beklenmektedir. Bu görüşe örnek olarak Yener’in (2004), müziğin konservatuarlarda eğitim alanı, müzik eğitimi anabilim dallarında ise ilk ve orta öğretimdeki gibi eğitim aracı olarak görülmesinin bir yanlığı olduğunu düşünmesi gösterilebilir. Farklı kurumlarda ve farklı düzeylerde de olsa, keman öğretiminde yapılan işin aynı olduğunu vurgulamıştır. Çözüm önerisi olarak; müzik alanında yorumcu, besteci, müzik bilimci, müzik eğitimcisi vb. mesleki eğitim veren tüm programların aynı çatı altında toplanması gerektiğini belirtmiştir. Duru ve Köse (2002, s. 243) çalışmalarında, Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme sisteminin Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Öğretmenliği Bölümlerinde; “okul öncesi müzik eğitimi”, “genel müzik eğitimi” ve güzel sanatlar liselerine yönelik olarak “alan (enstrüman) öğretmenliği” olmak üzere yeniden yapılandırılması gerektiği görüşünün, araştırmacıların genel bir önerisi olduğunu vurgulamışlardır.

Araştırmacılar tarafından Türk Müziği keman eğitimindeki sorunlar arasında çoğunlukla akademisyen, sistem ve metot eksikliklerine değinilirken, batı keman tekniğinden/metotlarından yararlanarak Türk Müziği keman eğitim ekolünü yaratmak gerekliliği de belirtilmiştir. Diğer taraftan Türk Müziği ve Çağdaş Türk Eserleri’nin batı keman eğitiminde kullanılmasının hem öğrenme metodu olarak (çocukların ve hatta yetişkinlerin bildikleri melodiler ile müziği öğrenmesindeki kolaylık) hem de Türk Müziği’nin batı keman eğitimine kullanıldığı bir ekolu oluşturmak açısından önemli olduğu vurgulanırken, bu tarz çalışmaların az ya da yetersizliği de sıklıkla dile getirilmiştir. Gürel (2011, s. 9), Türk müziği keman eğitiminde yeterli akademisyen ve metot olmamasından dolayı Türk müziği keman eğitimindeki sistem eksikliğine, Tutuş (2011, s. 70), kemanın 300 yıldır Türk müziğinde kullanılmasına rağmen, Türk müziği keman eğitimine yönelik bir metot veya modelin noksanlığına ve yetersizliğine dikkat çekmektedir. Parasız (2009, s. 9), müzik eğitimi anabilim dallarında verilen keman eğitiminin en büyük eksikliği olarak kendi sistemini yaratmaması ve kendi öz yapısına ait eserleri eğitime yeterince dâhil etmemiş olmasını göstermektedir. Çit (2014, s. 45) hazırladığı yüksek lisans tezinde yaptığı çalışma sonucunda; Türk Müziği eserlerinin batı keman eğitiminde kullanımının uygun olduğu kanaatine ulaşıldığını belirtmektedir. Ancak aynı çalışmada Türk Müziği eserlerinin batı keman eğitiminde kullanılması yönünde; biri Türk Müziği ses sisteminin öğrenciler tarafından bilinmesi gerekliliği, diğeri ise batı müziği ses sistemine uygun makamların tercih edilmesi gerekliliğine dair iki farklı görüşün ortaya çıktığı da tespit edilmiştir. Kılınç (2013, s. 8), eğitim müziğinde kullanılmak üzere tampere ile koma sistemin bir arada kullanılıp evrensel ve çağdaş geleneksel bir müzik oluşturulabileceğini ve evrensel müziğin dizi yapısı ile geleneksel müziğimizin kendine özgünlüğünü kullanarak çağdaş Türk müziğinin oluşturabileceğine değinmektedir. Taşçı ise günümüz keman eğitiminde iki temel sorunun olduğunu belirtmektedir.

“Bunlardan ilki Türk keman eğitimcilerinin oluşturdukları keman öğretim kitaplarına giren türkü ve şarkıların notalarında Türk musikisi keman icra ve üslubunu ortaya koyan herhangi bir bilgi veya yöntemin açıklanmamış olması; ikincisi ise sahada üslubu uygulayan icracıların uyguladıkları icraya yönelik nota yazımının bulunmamasıdır.” (2012: s.vi).

Yukarıda değinilen üç temel problem, bu çalışmada keman pedagojisi alanındaki lisansüstü tezler kapsamında da irdelenmiştir. Ancak bu irdelenmeden önce tezlerin dökümü ve sınıflandırılması yapılmıştır. Bu açıdan literatür taramasına bakıldığında; Türkiye’de yaylı çalgılar alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin belirlenmesine ve incelenmesine yönelik bazı çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Demirbatır (2001, s. 143-150), yaylı çalgılarla ilgili

lisansüstü tez bibliyografyasının oluşturulmasını amaçladığı çalışmada 13 üniversitede 1987-1999 yılları arasında yayımlı çalgılar alanında hazırlanan tezlerin dökümünü çıkartmış, enstrümanlara ve üniversitelere göre dağılımını yaparak sınıflandırmıştır. Bir diğer çalışma ise 1992-2011 yılları arasında viyolonsel üzerine hazırlanan lisansüstü tezler üzerinedir (Orhan, 2012: 701-716). Çalışmaya dahil olan 75 tez; “Viyolonsel tarihçesi ve ekoller”, “Viyolonsel eğitiminde program inceleme”, “Viyolonsel eğitimi-Teknikler-Analiz”, “Geleneksel Türk müziği ve viyolonsel”, “Eser-etüt inceleme/analiz” başlıkları altında incelenmiş ve ağırlıklı olarak (%37) “eser, etüt analizleri” başlığı altında çalışmalar yapıldığı tespit edilmiştir.

Viyola üzerine 1994-2012 yılları arasında hazırlanan lisansüstü tezleri inceleyen Varış (2012, s. 1247-1260), tezleri tür, hazırlandığı üniversite, yayın yılı, yazar cinseyeti, danışman ünvanı, çalışma alanı ve araştırma modeli başlıkları altında incelemiştir. Varış çalışmada en çok eğitim alanında tez üretildiğinin saptandığını ve öneri olarak ise deneysel çalışmalara daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Tebiş ve Okay (2013, s. 12-20), 1986-2012 yılları arasında keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin konu ve yöntem olarak incelenmesini hedefledikleri çalışmalarında, birçok farklı disiplinde lisansüstü çalışmalarının derlenmesi yönünde araştırmalar bulunduğunu ve bu tarz araştırmaların keman ve viyola alanında da yapılmasının öneminden bahsetmektedir. Çalışmada tezler; yıllara göre dağılım oranı, üniversite, enstitü, çalışma derecesi, tema, yöntem gibi çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmacılar, %19,9 oranla en fazla tercih edilen araştırma konusunun "Eser analiz ve eser karşılaştırma" olduğunu vurguladıkları çalışmalarında, deneysel çalışmalara yönelik araştırmaların da artırılması yönünde önerilerde bulunmuşlardır.

Yukarıda lisansüstü tezler üzerine yapıldığı tespit edilen araştırmalara ek olarak, keman pedagojisine odaklanan bu çalışmanın da literatüre farklı bir bakış açısı ile katkı sağlaması hedeflenmiştir. Bu nedenle; keman pedagojisine yönelik araştırma türlerinin lisansüstü tezlere ne derece ve nasıl yansıtıldığına dair durumun tespit edilmesi ve genel bir tablo olarak ortaya çıkarılmasına ek olarak, giriş bölümünde bahsedilen diğer araştırmalarda keman eğitimi ile ilgili tespit edilen sorunlarla ilişkilendirilmesine yönelik de bir değerlendirme yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler Türkiye’de keman eğitimindeki bütünlük çerçevesinde ele alınmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Çalışmanın Modeli

Çalışmanın temeli tarama modeli üzerine kurulmuştur. Karasar’ın (2006, s. 77) tarama modeli için “geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan çalışmalar” şeklindeki tanımı, Türkiye’deki keman pedagojisi üzerine yazılan lisansüstü tezler üzerine durum tespiti yapılması amacıyla örtüşmektedir.

2.2. Evren ve Örneklem

Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Arşivi’nde yapılan tarama sonucunda; 2008 Ocak-2014 Aralık tarihleri arasında yazılmış olan keman konulu 109 lisansüstü tez bu çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklem ise verilerin analiz edilmesinde belirlenen kriterler doğrultusundaki eleme yoluyla keman pedagojisi alanında sınıflandırılan 69 tez olarak belirlenmiştir. 69 tezin belirlenmesinde izlenen eleme ve seçim kriterleri ise şu şekilde gerçekleştirilmiştir: Keman eğitimi alan öğrenciler, bu eğitimi verecek keman eğitimcileri, ilgili kurumlar, müfredat, sağ el- sol el tekniği gibi keman tekniklerine yönelik yapılan çalışmalar ve keman pedagogları üzerine incelemeler keman pedagojisi alanı kapsamında değerlendirilmiştir. Keman yapımı ve tarihi, keman müziğinin gelişimi ve tezin ana konusu olmayıp keman pedagogları ya da çeşitli ekoller hakkında kısaca genel bilgi verilen çalışmalar bir istisna dışında elelenmiştir. Özellikle belirli bir bestecinin eserinin teknik ya da form açısından incelenmesi

üzerine hazırlanan tezler de bu çalışmanın içine dahil edilmemiştir ancak keman eğitimi müfredatlarında yer alan temel keman metotları, kaprisleri ve egzersiz kitapları müfredat ile ilişkili olarak çalışma kapsamına alınmıştır.

İlgili tarih aralığındaki tezler; günümüz keman yorumcusu/eğitimcisi alanında uzmanlaşan akademisyenler ya da akademisyen adayları ile yetiştiği kurumların güncel bakış açılarını, dolayısıyla da güncel olarak nitelendirilebilecek tespit ve önerileri detaylı olarak ele almak için örneklem olarak seçilmiştir. Diğer taraftan Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Arşivi’ne göre Türkiye’de keman alanında ilk tez 1986 yılında yazılmıştır. 1986 Ocak- 2014 Aralık tarihlerinde örneklem olarak ele alınabilecek toplam 146 tez tespit edilmiştir ki bu tezlerin 77’si 1986 Ocak-2007 Aralık arasında, geri kalan 69 tez ise 2008 Ocak-2014 Aralık tarihleri arasında yazılmıştır. Kısaca ilgili tarih aralığındaki tezler; 2014 Aralık’a kadar keman pedagojisi alanında yazılan bütün tezlerin %47.2 sini oluşturmakta, yani yaklaşık yarısına tekabül eden yüksek bir oranı temsil etmektedirler.

2.3. Veri Toplama ve Analiz

Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Arşivinde 2008 Ocak -2014 Aralık tarihleri arasında sisteme geçmiş olan keman konulu lisansüstü tezlerin dökümü çıkartılmıştır. Tarama; tez adı, konu, dizin, özet ve tümü başlıkları altında “keman” kelimesinin aranması ile gerçekleştirilmiştir. Tespit edilen 109 tez belirlenen kriterler doğrultusunda değerlendirilerek, keman pedagojisi alanında 69 tez bu çalışmaya dahil edilmiştir. Evrenden yola çıkarak belirlenen örneklem seçimi ve analizinde; ilgili tezlerin evren/örneklem seçimleri, izledikleri/uyguladıkları yöntem ile ortaya koydukları bulgu ve sonuçlar bu çalışmada seçim/eleme kriteri olarak rol oynamamış ya da analiz esnasında ele alınmamıştır. Bu çalışmanın örneklemine oluşturan 69 tez sadece odaklandıkları ana konulara göre sınıflandırılmış ve analiz edilmiştir.

Bu çalışmada yer alan tezlere ait veriler, iki ana başlık altında analiz edilerek ele alınmışlardır:

1) Tezler; bağlı oldukları enstitü farkı gözetilmeksizin, yazıldıkları üç ayrı birim altında değerlendirilmiştir: a) Müzik Öğretmenliği (Müzik Eğitimi birimleri de bu başlık altında toplanmıştır), b) Konservatuarlar, c) Güzel Sanatlar Fakülteleri.

2) Tezler, araştırmacı tarafından belirlenen altı kategori altında değerlendirmeye alınmıştır:

Durum Tespiti: Keman eğitimi veren özel ya da devlet kurumlarındaki eğitim sisteminin öğrenci ve/veya öğretmen bazında incelenmesine, kurumlarda uygulanmakta olan müfredat ile ilgili çalışmalara, özengen (kurs) veya özel ders kapsamındaki keman eğitimlerine ve belirli yaş aralıklarına ya da belirli/özel bir kitleye yönelik uygulanan keman eğitimlerine/sistemlerine yönelik durum tespitleri

Türk Müziği: Türk Müziği keman eğitimi ve Türk Müziği’ne ait bütün türlerin (Türk Müziği, Türk Halk Müziği, Türküler, Tekerlemeler, Halk Ezgileri ve Çağdaş Türk Müziği gibi) batı keman eğitimi ile ilişkilendirilmesi yönünde yapılan bütün deneysel, durum tespiti, metot/eser yazımı, pedagojik ve pedagoglar üzerine çalışmalar. Tezlerden hem Türk Müziği hem de diğer kategoriler içerisinde herhangi biri ile örtüşenler, Türk Müziği kategorisi altında incelenmeye alınmıştır.

Deneysel Çalışmalar: Keman eğitimi ile farklı müzik eğitim metodlarının ya da zihinsel, psikolojik yöntemlerin bir arada kullanıldığı, bilinen iki farklı pedagoji, eğitim metodu ya da yönteminin karşılaştırıldığı, yeni geliştirilen metotlar, teknikler ve çalışma yöntemleri ile ilgili olarak yapılan her türlü deneysel çalışmalar

Pedagoglar ve Ekoller: Geçmişten günümüze keman pedagoğu ya da pedagogların keman eğitimine katkıları, geliştirdikleri teknikler ve eğitim felsefeleri üzerine yapılan spesifik inceleme ve diğer pedagoglarla karşılaştırmalar

Metot İnceleme: Keman eğitim müfredatında yer alan etüt ve kaprisler gibi teknik metodlar üzerine yapılan detaylı inceleme ve çalışma önerileri

Belirli bir Keman Tekniği: Sağ el ve sol el keman tekniği üzerine tüm çalışmalar

Bu çalışmada sadece keman pedagojisi alanındaki tezlerin 2008 Ocak-2014 Aralık tarihleri arasındaki dökümü yapılmamış, tezlerin yazıldıkları birimler bazında benzerlik ve farklılıkları incelenmiş ve elde edilen bulgular diğer araştırmalarda keman eğitim üzerine tespit edilen sorunlar ile ilişkilendirilmiştir.

Tablolarda birimler ve kategoriler için kullanılan kısaltmalar şu şekilde düzenlenmiştir: Müzik Öğretmenliği için MÖ, Konservatuvarlar için KNSR, Güzel Sanatlar Fakülteleri için GSF, Durum Tespiti için DT, Türk Müziği için TM, Deneysel Çalışmalar için DÇ, Pedagoglar ve Ekoller için PE, Meot İnceleme için Mİ ve Belirli Bir Keman Tekniği için BKT kısaltmaları kullanılmıştır.

2.4. Sınırlılıklar

Bu çalışmada, Türkiye'deki lisansüstü tezlerde keman pedagojisi alanında odaklanılan çalışmalara yönelik durum tespiti yapılması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda; (1) Türkiye'de 2008 Ocak – 2014 Aralık tarihleri arasında keman pedagojisi üzerine yazılmış olan lisansüstü tezlerin, ilgili birimler bazında sayısal dökümü çıkarılmış, (2) Tespit edilen tezler belirlenen kategoriler altında sınıflandırılarak incelenmiş, (3) Tezlerde keman pedagojisine yönelik araştırmalarda irdelenen konuların, birimler arasında gösterdiği farklılık ve benzerlikleri üzerine tespit yapılmış, (4) Araştırma eğilimleri ve birimler arası ilişkilerden yola çıkarak, Türkiye'deki keman eğitimi ve eğitim sistemindeki bütünlük sorgulanmış, 5) Bu çalışmada elde edilen bulgu ve sonuçlar, daha önceki araştırmalarda keman eğitimi ile ilgili tespit edilen sorunlarla ilişkilendirilmiş ve çalışma bu beş madde çerçevesinde sınırlandırılmıştır.

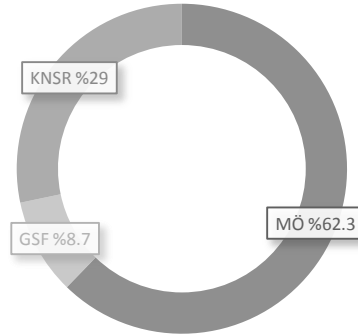
3. BULGULAR

2008 Ocak/2014 Aralık tarihleri arasında, belirlenen kriterler doğrultusunda keman pedagojisi alanında 18 üniversitede 69 lisansüstü çalışma tespit edilmiştir.

Tablo 1: Tezlerin üniversiteler bazında dağılımı

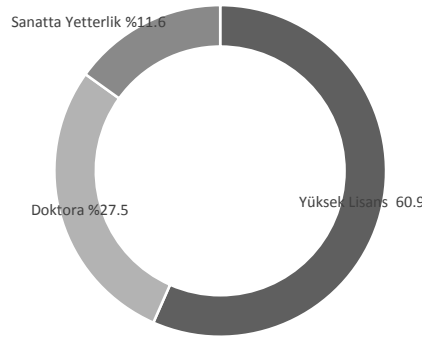
Üniversite	Tez Sayısı	%
Gazi Üniversitesi	26	37.7
İstanbul Üniversitesi	8	11.6
Dokuz Eylül Üniversitesi	4	5.8
Marmara Üniversitesi	4	5.8
Trakya Üniversitesi	6	8.7
Afyon Kocatepe Üniversitesi	3	4.4
Atatürk Üniversitesi	2	3
İnönü Üniversitesi	3	4.4
Kırıkkale Üniversitesi	3	4.4
Necmettin Erbakan Üniversitesi	2	3
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	1.4
Erciyes Üniversitesi	1	1.4
Hacettepe Üniversitesi	1	1.4
İstanbul Teknik Üniversitesi	1	1.4
Mimar Sinan Üniversitesi	1	1.4
Selçuk Üniversitesi	1	1.4
Ege Üniversitesi	1	1.4
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	1.4
Toplam	69	100

Yukarıdaki tabloda, ilgili tarihler arasında keman pedagojisi alanında hangi üniversitede ne kadar tez üretildiğine dair tespitler yer almaktadır.

Şekil 1.1. Tezlerin yazıldıkları birimlere göre dağılımı.

69 tezin toplamda üç farklı birimde yazıldığı tespit edilmiştir. 43 tez Müzik Öğretmenliği, 20 tez Konservatuar, 6 tez ise Güzel Sanatlar Fakülteleri'nin bağlı olduğu enstitülerde üretilmiştir.

Şekil 2.2. Tezlerin lisansüstü programlara göre dağılımı.

Tespit edilen tezlerden 42'si Yüksek Lisans, 19'u Doktora, 8'i ise Sanatta Yeterlik programlarında hazırlanmıştır.

Tablo 2: Tezlerin kategorilere göre dağılımı

Kategori	Tez Sayısı	%
DT	19	27.5
TM	18	26
DC	15	21.8
Mİ	8	11.6
BKT	6	8.7
PE	3	4.4
Toplam	69	100.00

Bu çalışma için belirlenen 6 kategori göz önünde bulundurulduğunda, en çok Durum Tespiti kategorisinde çalışma yapıldığı görülmektedir.

Tablo 3: 53 Tezlerin YÖK Ulusal Tez Arşivi'ndeki kodları

Kategori	MÖ	KNRS	GSF
DT	349086, 298507, 298404, 317073, 290679, 235599, 314238, 231819, 279270, 348753, 264098, 226442, 235999,	285912, 241069, 340486, 314231, 241042	328729
TM	290665, 320939, 310959, 333514, 279792, 279714, 239242, 279734, 258513, 321215, 366247, 342283, 349038	296312, 368296	265755, 308617 419163
DÇ	349100, 328907, 265487, 279778, 278479, 349931, 239352, 279634, 278578, 415562, 219522	239047, 328059, 345448	347467
Mİ	349921, 234384, 218889, 366311	254805, 287819, 270949, 358337	
BKT	278054, 218480	351047, 263049, 386921	308635
PE		342250, 303811, 304378	

Yukarıdaki tablo, bu çalışmada ele alınan bütün lisansüstü tezlerin Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Arşivi'ndeki numaralandırma sistemine göre belirlenmiş “Tez No” bilgilerini içermektedir. Tezler tabloda tespit edildikleri birimler ve sınıflandırıldıkları kategoriler bazında listelenmiştir.

3.1. Müzik Öğretmenliği

İlgili tarihler arasında Müzik Öğretmenliği'nde keman pedagojisi alanında toplam 43 lisansüstü çalışma tespit edilmiştir.

Tablo 4: Müzik Öğretmenliği'nde Hazırlanan Tezlerin Kategorilere Göre Dağılımı

Üniversite Adı	DT	TM	DÇ	Mİ	BKT	PE	Üniversite Bazında Toplam Tez Sayısı
Gazi Üniversitesi	6	9	5	4	2		26
Abant İzzet Baysal Üniversitesi			1				1
İnönü Üniversitesi	2						2
Trakya Üniversitesi		2					2
Atatürk Üniversitesi	1						1
Dokuz Eylül Üniversitesi			3				3
Selçuk Üniversitesi		1					1
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	1					2
Marmara Üniversitesi	3		1				4
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi			1				1

Türk Müziği kategorisinde 13 tez bulunmaktadır. Çağdaş Türk Eserleri'nin keman eğitiminde kullanılmasına yönelik 2 çalışma yapılmıştır. Bu tezler Müzik Öğretmenliği öğretim elemanları ve öğrencileri üzerine yapılan çalışmalardan oluşmaktadır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müfredatında yer alan Türk Müziği makamlarının işlevselliği ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri öğrencilerinin Türk uslubunda keman çalma becerilerine yönelik toplam 2 çalışma yapılmıştır. Türk Müziği ve Halk Ezgilerinin klasik batı keman eğitimi ile ilişkilendirilmesi üzerine 2 deneysel çalışma, Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencileri odaklı yürütülen ve makam müziğinin klasik keman icrasında entonasyona etkisini inceleyen 1 çalışma yürütülmüştür. Uşak ezgilerinin ve Van Türkülerinin icrası ve keman eğitiminde kullanılabilirliği üzerine hazırlanan diğer 2 tez ise yine kendi birimlerindeki öğrenciler ve repertuar üzerine odaklıdır. Türk Müziği keman eğitimine yönelik olarak tespit edilen diğer 4 tezden biri kurs öğrencileri üzerinde deneysel bir çalışma, ikisi keman eğitiminde kullanılmak

üzere ve klasik batı keman tekniği ile de ilişkilendirilmiş özgün olarak geliştirilen alıştırmalar ve örnek eserler olup, Türk Halk Müziği saz eserlerinin keman eğitiminde kullanılmasına yönelik de bir çalışma bulunmaktadır.

Durum Tespiti kategorisinde 13 tez bulunmaktadır. Konservatuar, Müzik Öğretmenliği ve Güzel Sanatlar Fakülteleri gibi farklı kurumların öğretim elemanlarının başlangıç metot ve yöntemleri üzerine genel durum ve görüşlerinin tespitine yönelik 2 tez hazırlanmıştır. Orta seviyedeki metotlar üzerine ise Konservatuar ve Müzik Öğretmenliği öğretim elemanlarına uygulanan bir anketi de içeren 1 çalışma bulunmaktadır. Keman ve viyola öğrencilerinin fiziksel sağlık sorunlarını irdelenmek amacıyla hem Konservatuar hem de Müzik Öğretmenliği öğrencileri ile yapılan 1 tez dışında, özengen (kurs) eğitimlerinin incelenmesi üzerine 1, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde ve Müzik Öğretmenliği’nde verilen keman eğitimlerine yönelik 4’er tez bulunmaktadır.

Deneysel Çalışmalar kategorisinde 11 tez bulunmaktadır. Biri devlet okulu diğeri özel kolejde yürütülen 2 çalışma, Kodayl ve Orff gibi müzik eğitimi metotlarının keman eğitiminde kullanılmasına yöneliktir. Müzik Öğretmenliği öğrencileri ile vibrato, ezber yönteminin performans etkisi ve müzikal boğumlama eğitimi üzerine toplam 3 çalışma bulunmaktadır. Konservatuar öğrencileri ile biçimsel çözümlü çalgı eğitimi hakkında 1 tez yürütülmüştür. Özel kurs öğrencilerine uygulanan ve farklı yaş grupları üzerine deneysel çalışmanın yürütüldüğü ve bir ilkokulda öğrencilerin eşlikli ve eşiksiz keman performanslarının özgüven ve derse ilişkin tutumları üzerine 1’er tez bulunmaktadır. Ayrıca zihin haritası tekniğinin keman öğrencilerinin bilişsel ve devinimsel becerilerine katkısının incelendiği, zihinsel hazırlık çalışmalarının keman performansına etkisinin ölçüldüğü ve öğrencilerin benlik saygı düzeyi ile keman dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen toplam 3 tez üretilmiştir. Bu üç tezin örneklemelerini ise Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri’nin, Müzik Öğretmenliği birimlerinin ve özel müzik kurslarının öğrencileri oluşturmaktadır.

Belirli Bir Keman Tekniği kategorisinde 2 tez, Metot İnceleme kategorisinde ise biri konservatuar ve müzik öğretmenliği öğretim elemanlarının görüşleri alındığı toplam 4 tez bulunmaktadır. Pedagoglar ve Ekoller kategorisinde ise hiç bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Müzik Öğretmenliği birimlerinde yazılan tezler arasında en çok Durum Tespiti (%30.2) ve Türk Müziği (%30.2) alanlarında çalışma yapıldığı, Deneysel Çalışmalar’ın da (%25.6) bu iki kategorinin arkasından ağırlık kazanan diğeri bir çalışma alanı olduğu ortaya çıkmıştır. Belirli Keman Tekniği (%4.7) ve Metot İnceleme (%9.3) alanlarına eğilimin düşük olduğu, Pedagoglar ve Ekoller (%0) kategorisine ise hiç eğilim bulunmadığı tespit edilmiştir. Farklı kategorilerdeki çalışmalarda üretilen bu tezlerde başka birimlere yönelik çalışmalar olsa da, genel olarak Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ile Müzik Öğretmenliği’nde verilen keman eğitimi üzerine yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bunun nedeni Çilden’in belirttiği üzere (2006); Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’ne çalgı eğitimcisi olarak atanan öğretmenlerin, müzik öğretmeni yetiştiren üniversitelerden mezun olan müzik öğretmenleri arasından seçilmesi olarak gösterilebilir.

3.2. Konservatuarlar

İlgili tarihler arasında Konservatuarlar’da keman pedagojisi alanında toplam 20 lisansüstü çalışma tespit edilmiştir.

Tablo 5: Konservatuarlar'da hazırlanan tezlerin kategorilere göre dağılımı

Üniversite Adı	DT	TM	DÇ	Mİ	BKT	PE	Üniversite Bazında Toplam Tez Sayısı
İstanbul Üniversitesi	1			2	2	2	7
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1	1				3
Hacettepe Üniversitesi				1			1
Trakya Üniversitesi	2			1		1	4
Dokuz Eylül Üniversitesi			1				1
Mimar Sinan Üniversitesi	1						1
İstanbul Teknik Üniversitesi			1		1		2
Ege Üniversitesi		1					1

Türk Müziği kategorisinde 2 tez bulunmaktadır. Türk Müziği Keman eğitime yönelik durum saptaması ve yeni bir eğitim modeli önerisi üzerine olan çalışma Türk Müziği eğitimi veren konservatuarlar hedeflenerek yürütülmüştür. Diğer tez ise Türk Müziği alanında yazılmış ilk keman metodunu incelemektedir.

Deneysel Çalışmalar kategorisinde 3 tez bulunmaktadır. NLP tekniklerinin keman eğitiminde kullanılması ile Galamian ve Rus ekolünün karşılaştırıldığı deneysel çalışmalardan biri konservatuar öğrencileri üzerine diğeri ise seçilen bir ilkokuldaki öğrenciler üzerinde yürütülmüştür. Diğer tezde ise özel öğrenme gücünü ve keman eğitimini arasındaki ilişki irdelenmektedir.

Pedagoglar ve Ekoller kategorisinde 3 tez bulunmaktadır. Türk Keman Okulu tarihi, Galamian üzerine spesifik bir çalışma ve 20 yy.da Rus ekolü üzerine araştırmalar yapılmıştır.

Durum Tespiti kategorisinde 5 tez bulunmaktadır. 3 çalışma Konservatuarlar'da ve özellikle başlangıç keman eğitiminde uygulanan/uygulanması önerilen müfredat ve yöntemlerle ilgilidir. 1 çalışma ise, lisansüstü öğretim elemanlarının keman pedagojisi dersi içeriği hakkındaki görüşleri üzerinedir. Ayrıca keman ve viyola eğitimindeki farklılıkları, var olan kaynaklardan ve araştırmalardan yola çıkarak inceleyen 1 tez daha bulunmaktadır.

Belirli Bir Keman Tekniği kategorisinde 3, *Metot İnceleme* kategorisinde ise 4 çalışma tespit edilmiştir.

Konservatuarlar'da yazılan tezler içinde en çok *Durum Tespiti* (%25) kategorisinde çalışma yapıldığı tespit edilmiştir. *Metot İnceleme* (%20) kategorisinin ise ikinci sırada yer aldığı, *Deneysel Çalışmalar*, *Belirli Bir Keman Tekniği* ve *Pedagoglar ve Ekoller* (%15) kategorilerinin de aynı oranlarda eğilime sahip oldukları görülmektedir. Konservatuarlar'da keman pedagojisi alanında, üzerine en az araştırma yapılan kategori Türk Müziği (%10) kategorisidir.

Müzik Öğretmenliği ve Konservatuarlar'da sıklıkla rastlanan başlangıç keman eğitimi ve pedagojik araştırmalara yönelik çalışmalarda, iki birimin de kendi müfredat ve öğrencilerini ağırlıklı olarak hedef aldıkları görülmektedir. Diğer araştırmalarda keman eğitiminin verildiği birimler arasındaki farklı eğitim sistemi ve anlayışındaki bütünlüğü olumsuz etkilediği düşünülen faktörlere yönelik tespitler, bu araştırmada da birimlerin birbirlerine yönelik araştırmalara eğilimli olmamaları ile ilişkilendirilebilir.

3.3. Güzel Sanatlar Fakülteleri

İlgili tarihler arasında Güzel Sanatlar Fakülteleri'nide keman pedagojisi alanında toplam 6 lisansüstü çalışma tespit edilmiştir.

Tablo 6: Güzel Sanatlar Fakülteleri’nde hazırlanan lisansüstü tezlerin kategorilere göre dağılımı

Üniversite Adı	DT	TM	DÇ	Mİ	BKT	PE	Üniversite Bazında Toplam Tez Sayısı
İnönü Üniversitesi			1				1
Erciyes Üniversitesi		1					1
Atatürk Üniversitesi	1						1
Kırıkkale Üniversitesi		2		1			3

Türk Müziği kategorisinde 3 tez bulunmaktadır. Bu çalışmalar Türk Müziği Eğitimi veren Konservatuarlar ile Eğitim Fakülteleri’nde verilen keman eğitiminin karşılaştırılması, başlangıç keman eğitiminde kullanılabilecek okul şarkıları, türkü ve tekerlemelerin tespit edilmesi ve batı keman eğitimindeki Türk Müziği eserleri ve etütlerine yöneliktir.

DeneySEL Çalışmalar kategorisinde 1 tez bulunmaktadır. Bu çalışmada, keman etütlerinin eşlikli veya eşiksiz çalışılmasının farkı araştırılmıştır. Araştırma üç farklı Konservatuar’ın öğrencileri üzerinde yürütülmüştür.

Durum Tespiti kategorisinde 1 tez bulunmaktadır. Tezde Güzel Sanatlar Fakülteleri’ne yönelik keman müfredatı incelenmiştir.

Belirli Bir Keman Tekniği kategorisinde 1 tez üretilmiş, Metot İnceleme ile Pedagoglar ve Ekoller kategorisinde ise hiç bir çalışma tespit edilememiştir.

Güzel Sanatlar Fakülteleri’nde ilgili tarihlerde elde edilen tez sayısı oldukça azdır. Bu nedenle hem birimin kendi içindeki araştırma eğilimini sorgulamak hem de diğer birimler ile karşılaştırmak adına sağlıklı bir değerlendirme yapmak mümkün gözükmemektedir. Tespit edilen az sayıdaki tezler içinde en çok Türk Müziği (%50) kategorisinde çalışma yapıldığı, *Durum Tespiti*, *DeneySEL Çalışmalar* ve *Belirli Bir Keman Tekniği* (toplam %50) kategorilerinde birer tez verildiği, *Metot İnceleme*, *Pedagoglar ve Ekoller* kategorisinde (%0) ise hiç çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. Çalışmalar içerisinde diğer birimlere yönelik araştırmalar, kendi birimine yönelik yürütülen araştırmalardan fazladır.

4. TARTIŞMA

Araştırmacılar, Türkiye’deki enstrüman ve keman eğitiminde bazı sorunlar olduğunu dile getirmekte ve genel olarak müzik eğitimi sisteminin yeniden yapılandırılması yönünde önerilerde bulunmaktadır. Keman eğitimi açısından incelendiğinde; farklı kurumlardaki keman eğitim sistemleri ve anlayışı ile bu sistem ve anlayışın sonucu olarak ortaya çıkan eğitim düzeyinin ya da gerekliliklerinin beklenenden farklı olmasının, bu sorunlar ve önerilerin ortak noktası olduğu söylenebilir. Bu çalışmada elde edilen bulgular da, birimlerin keman pedagojisi alanında yaptıkları çalışmalarda çoğunlukla kendi kurumsal yapıları içerisinde benimsedikleri eğitim sistemi ve sürecine yönelik araştırma yapmayı tercih ettiğini göstermektedir. Bütün bu tespitlerin sonucunda; birimler arasındaki keman eğitimi ve anlayışındaki farklılıkların beraberinde getirdiği kopukluğun, lisansüstü çalışmalara da yansıdığı düşünülebilir. Uçan’ın “keman eğitimine ilişkin çalışmaları bütünleştirme ve eşgüdümleme sorunu” olarak dile getirdiği tespit, elde edilen bulgular sonucunda bu çalışmada da görülmektedir.

Kurumlar ya da birimler arasındaki keman eğitimindeki farklılıklar olması beklenen ve planlanan eğitimin gereği midir, yoksa çözülmesi gereken bir problem midir? Başka bir deyişle bu farklılıklar uzmanlık alanlarındaki doğal ya da yapay bir kopukluğun nedeni veya sonucu mudur ve keman eğitiminin bütünlük içinde planlanmasında olumlu mu olumsuz mu rol oynamaktadır? Bu sorular ve sorunların cevabı ve çözümü, çeşitli uzmanlık alanlarında verilen keman eğitimi yürüten eğitimciler/pedagoglar tarafından ortak bir çalışma ile ele alınmalıdır.

Türk Müziği’nin batı keman eğitimi ile ilişkilendirilmesine yönelik çalışmaların sayısı, özellikle Konservatuarlar’da ve Güzel Sanatlar Fakülteleri’nde yetersiz görünmektedir. Bu

tespit, Tutuş ve Gürel'in vurguladığı sistem, akademisyen ve metot eksiklikleri sorunları ile de bağlantılı gözükmektedir. Batı keman eğitimi alan öğrencilerin Türk Müziği alanındaki eğitim ve bilgi düzeylerinin Türk Müziği ile ilgili çalışma yapmaktaki seçimlerini etkilediği olasılığı düşünülmelidir. Türkiye'de batı keman eğitimi veren kurumlardaki eğitim sistemi içinde Türk Müziği eğitiminin yeri sorgulanmalı ve tartışılmalıdır.

Deneysel Çalışmalar'ın azlığına Tebiş-Okay'ın ortak çalışmasında ve Varış'ın araştırmasında da değinilmiştir. Bu çalışmada ise Deneysel Çalışmalar birimler bazında da sorgulanmış ve Müzik Öğretmenliği'nde Deneysel Çalışmalar'a yer verilirken, Konservatuarlar'da ve Güzel Sanatlar Fakülteleri'nde Deneysel Çalışmalar'ın azlığına dikkat çekilmiştir. Birimler arasındaki bu farkın kaynağı hem kurumlar hem de danışmanlar ve öğrenciler açısından incelenmelidir. Özellikle farklı birimlerdeki lisansüstü öğrencilerinin üniversite ve üniversite öncesi aldıkları eğitim ve eğitim hedeflerinin, deneysel araştırmalara yönelme konusunda artı ya da eksi bir eğilim yaratıp yaratmadığı üzerinde durulabilir.

Birimler ve eğitim sistemleri arasında fark ne derece ve nasıl olmalı ya da olmamalı sorularına cevap aranabilir ancak birimler arası iletişim ve işbirliğinin mümkün olduğu da aşıkardır. Nitekim bu çalışmaya bünyelerinde hazırlanan keman pedagojisi alanındaki tezler vasıtasıyla dahil olmuş üç birimin de, Türkiye'deki keman eğitim sistemi çerçevesi içinde birbirlerine yönelik çalışmalar yürütmesini beklemek akla yatkın gözükmektedir. Yener'in de benzer şekilde vurguladığı üzere, farklı düzeyler ve hatta amaçlar dahilinde de olsa, bu üç birim de kemanın gerek performans gerek eğitimci alanlarıyla doğrudan ilgili olarak eğitim vermektedirler. Sonuçta bu birimlerde yetişen öğrenciler keman eğitiminin geleceğini belirleyen bireyler arasında yer alacağı/alabileceği için keman eğitimindeki bütünlük büyük bir önem taşımaktadır.

Bu çalışma; literatüre Türkiye'deki keman pedagojisi alanındaki güncel lisansüstü çalışmaların genel tespiti yönünde katkı sağlamayı hedeflediği gibi, var olan sorunların kaynağı ve yansımalarına da farklı bir yönden ışık tutmayı da amaçlamıştır. Bu farklı bakış ise, keman pedagojisi alanında hazırlanan lisansüstü tezlere odaklanılan çalışmanın bulguları ile, tezler dışındaki diğer araştırmalarda keman/enstrüman eğitimi üzerine tespit edilen sorunların ilişkilendirilmesi ve bütünlük anlayışı çerçevesinde sorgulanması yoluyla sunulmuştur.

5. SONUÇ

2008 Ocak -2014 Aralık tarihleri arasında keman pedagojisi alanında 18 üniversite ve 3 farklı birimde toplam 69 tez tespit edilmiştir. Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği 26 tez ile en çok çalışmayı üreten birimdir. Müzik Öğretmenliği birimleri toplamında ise 43 çalışma tespit edilmiştir ki bu sonuç üç birim arasındaki en yüksek oranı göstermektedir. Müzik Öğretmenliği'ni 20 tez ile Konservatuarlar, 6 tez ile de Güzel Sanatlar Fakülteleri takip etmektedir. Bu araştırmada yer alan Güzel Sanatlar Fakülteleri'nde ilgili tarihlerde elde edilen tez sayısının azlığı nedeniyle, bu birimin araştırma eğilimleri üzerine kesin bir karar verilememektedir. Bu nedenle sonuç kısmındaki birimler arası karşılaştırmalar, genellikle Müzik Öğretmenliği ve Konservatuarlar'ı kapsamaktadır.

Az sayıdaki Metot İnceleme ve Belirli Bir Keman Tekniği üzerine çalışmalar ile bütün birimlerde ağırlıklı olarak görülen Durum Tespiti çalışmaları ortak araştırma konuları olarak tespit edilmiştir. Ancak; özellikle Deneysel Çalışmalar, Durum Tespiti ve Türk Müziği kategorileri gibi başka birimler üzerine yönelebilecek çalışmalarda, istisnalar dışında birimlerde genellikle kendi eğitim sistemleri ve eğitimcilerine/öğrencilerine yönelik çalışmalar yürütüldüğü gözlemlenmiştir. Diğer taraftan, Güzel Sanatlar Fakülteleri hakkında değerlendirme yapmak zor olsa da, bu birimlerde Konservatuarlar ve Müzik Öğretmenliği ile ilgili araştırma yapma eğilimi gözlemlenmiş, ancak diğer taraftan üç birimde de Güzel Sanatlar

Fakülteleri’ndeki keman eğitime ya da eğitimcilerinin görüşlerine yönelik bir iki istisna dışında başka bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Müzik Öğretmenliği birimlerinde, Konservatuarlar dışında ayrıca özengen(kurs) ya da çeşitli ilkokullardaki eğitim üzerine veya bazı çalışmaları bu kurumlardaki öğrencilerle gerçekleştirme yönünde araştırmalar görülmektedir. Konservatuarlardaki tezlerde ise diğer birimlere ya da özengen eğitime yönelik çalışmalar oldukça azdır.

69 tezden 18’i (%26) Türk Müziği kategorisindeki çalışmaları oluşturmaktadır. Bu kategorideki 18 tezin 13’ü (%72.2) Müzik Öğretmenliği birimlerinde, 3’ü (%16.7) Güzel Sanatlar Fakülteleri’nde ve 2’si de (%11.1) Konservatuarlar’da yazılmıştır. Özellikle Konservatuar ve Güzel Sanatlar Fakülteleri’nde keman pedagojisi alanında Türk Müziği ile ilgili çalışmaların oldukça az olduğu görülmektedir. Türk Müziği keman eğitimi ve Türk Müziği’nin batı keman eğitimi ile ilişkilendirilmesine yönelik çalışmaların artırılması gerekmektedir. Türk Müziği ile Türkiye’de verilen keman ve müzik eğitiminin iç içe olması ve bir bütünün parçaları halinde yapılandırılması üzerine çalışmaların yapılması gerekliliği tespit edilmiştir.

DeneySEL Çalışmalar’ın Müzik Öğretmenliği’nde ağırlık ve çeşitlilik kazandığı görülmektedir. Ancak DeneySEL Çalışmalar alanında Konservatuarlar’da iki, Güzel Sanatlar Fakülteleri’nde ise bir araştırma bulunmaktadır. Konservatuarlar’da ortaya çıkan temel fark Pedagoglar ve Ekoller kategorisindeki tezlerin sadece bu birimlerde üretilmiş olmasıdır. Bu kategorideki Türk Keman Okulu ve ilk Türk Müziği keman metodu’nun ve bestecisinin ele alınması (TM alınmada değerlendirilmiş olsa da), bu konudaki önemli çalışmalar arasındadır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda, birimlerin keman pedagojisi alanında çeşitli çalışmalarda bulunduğu, ancak araştırmalarını kendi kurumsal yapıları içerisinde benimsedikleri eğitim sistemi ve sürecine yönelik yürütmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Diğer araştırmalardaki tespitlerle bu çalışmada elde edilen bulgular bir arada düşünüldüğünde ise, Türkiye’deki keman eğitiminin bir bütün içinde yapılandırılmadığı ya da algılanmadığı ve bu durumun birimler arası ilişki bazında lisansüstü tezlere de yansıdığı görüşü ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, yeniden yapılanma önerileri içerisinde lisansüstü programlardaki keman ve keman pedagojisi eğitimlerinin de yer alması gerekliliği düşünülmelidir.

Doğru bir pedagojik yaklaşımla keman eğitime başlanmasının genel bir eğitim anlayışı içinde yer alması adına, Konservatuarlar’da da özengen eğitimi ve diğer birimlere yönelik çalışmaların artırılması ve bütünlük anlayışı çerçevesinde, Türkiye’de konservatuarlardaki keman eğitimi özelinde Türk Müziği’nin eğitime dahil edilmesinin sorgulanması oldukça önemlidir. Nitekim çocukların büyürken aşına oldukları müziklerle enstrüman eğitime başlatılması keman eğitiminde kullanılan bir yöntemdir. Türkiye’de de bu amaca yönelik metodların geliştirilmesi, Türk keman ekolu için de önemli ve bütünleştirici bir çalışma olacaktır. Diğer taraftan DeneySEL Çalışmalar farklı ve/veya yeni metodların, farklı eğitim sistemleri ve uzmanlık alanları altında nasıl sonuç verdiğinin tespit edilmesi ve bu sonuca yönelik kullanımının sağlanması adına oldukça önemlidir. Bu açıdan; Tebiş/Okay ve Varış’ın çalışmalarındaki deneySEL araştırmaların artırılması yönündeki öneriyi, bu araştırmada da Konservatuarlar ve Güzel Sanatlar Fakülteleri’leri için keman pedagojisi alanında yapmak mümkündür. Ünlü keman pedagoglarının yarattıkları ve izledikleri sistemlerin incelenmesinin keman eğitimi ve eğitimcileri üzerine olumlu etkileri olacağı düşüncesinden yola çıkarak, Müzik Öğretmenliği birimlerinin de Pedagoglar ve Ekoller kategorisindeki çalışmalara yönelmesinin önemi üzerinde durulmalıdır.

İleride yapılacak çalışmalarda, danışmanlar ve tez öğrencilerinin keman pedagojisi alanındaki konu seçimlerini belirleyen faktörler hakkında detaylı araştırmalar yapılabilir. Farklı birimlerdeki müfredat, eğitim sistemini inceleyen ve hatta deneySEL olarak araştıran çalışmaların

yapılması, birimlerin birbirleriyle olan iletişimini arttırmasında önemli rol oynayabilir. Yurtiçi ve yurtdışındaki keman eğitimlerinin karşılaştırılması ve keman/enstrüman eğitiminin yeniden yapılanma örnekleri/önerileri üzerine yapılacak lisansüstü tez çalışmalarının, Türkiye'deki keman eğitim sistemini de olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Tezler hangi kurumda hazırlanırsa hazırlansın; diğer birimlerde yapılan eğitimleri merak etme, sorgulama ve kendi birimi ile karşılaştırma hedefini güden araştırmaların, var olan sistemi tespit etme, yenileme ve geliştirmeye yönelik çalışmaları da tetikleyeceği düşünülmektedir.

6. KAYNAKLAR

- Çilden, Ş. (2006). *Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çalgı eğitiminin nitelik sorunlarının irdelenmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Çit, U. (2014). *Batı müziği keman eğitiminde Türk müziği eserleri ve etütleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Demirbatır, E. (2001). Yaylı çalgılar yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tez bibliyografyası. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XIV (1), 143-150 [Çevrim içi: <http://ucmaz.home.uludag.edu.tr/PDF/egitim/htmpdf/2001/yayli.pdf>] Erişim tarihi: 22.01.2015.
- Duru, E. G. ve Köse, S. H. (2002). Müzik öğretmenliği eğitiminde yapılanma modelleri (Türkiye, Avusturya, Finlandiya, Danimarka ve Texas Örnekleri). *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7(3), 236-245. [Çevrim-içi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/nwsafine/article/viewFile/5000062640/5000058850>] Erişim tarihi: 22.01.2015.
- Günay, E. ve Uçan, A. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi*. Ankara: Yeni Dağarcık Yayınları.
- Gürel, M. (2011). *Keman eğitiminde kullanılan süsleme tekniklerinin Türk müziği keman icrasındaki uygulama biçimi ve buna yönelik araştırmaların oluşturulması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kılınc, R. (2013). *Spor liseleri 9. sınıf viyola eğitiminde Türk müziği öğretimine yönelik öğretmen görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Kurtaslan, Z. (2009). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ulusal keman eğitimi materyallerinin yeri ve önemi*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Orhan, Ş. Y. (2012). Türkiye'de viyolonsel alanında yapılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 701-716. [Çevrim içi: http://www.kefdergi.com/pdf/20_2/20_2_22.pdf] Erişim tarihi: 22.01.2015.
- Parasız, G. (2009). *Keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik olarak oluşturulan hazırlayıcı araştırmaların işgüçsellik ve etkililik yönünden incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Taşçı, G. (2012). *Türk halk musikisi saz eserlerinin ortaöğretim mesleki keman eğitiminde kullanım olanakları yönüyle incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Tebiş, C. ve Okay. (2013). Türkiye'de müzik sanatı ve eğitiminde keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin konu ve yöntem olarak incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 2(2), 11-20. [Çevrim içi: <http://www.ijntase.net/ojs/index.php/IJTASE/article/viewFile/207/276>] Erişim tarihi: 24.01.2015.
- Tutuş, Y. (2011). *Türk müziği keman eğitiminde birinci sınıf ders hedeflerinin belirlenmesi ve yeni bir model önerisi*. Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Türkmen, U. (2013). Konservatuar eğitimine sosyolojik bir bakış. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, XV(2), 63-77. [Çevrim içi: <http://www.sbd.aku.edu.tr/arsiv/c15s2/c15s2b5ugurturkmen.pdf>] Erişim tarihi: 22.01.2015.
- Varış, Y. A. (2012). Türkiye'de viyola üzerine yazılmış lisansüstü tezlerin analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 1241-1260. [Çevrim-içi: <http://www.jasstudies.com/DergiTamDetay.aspx?ID=484>] Erişim tarihi: 20.01.2015.

Yener, S. (2004). *Öğretmen yetiştirme programlarının karşılaştırılması ve müzik öğretmenliği eğitimi*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Extended Abstract

The subjects of graduate theses written in departments where violin trainers and artists of the future are educated generally reveal the research tendencies of the students and the consultants as well as the departments where the theses are written. This study was triggered by the idea that these studies could play an important role in detecting problems and proposing solutions, thereby shaping the future of violin education. For this reason, a study was conducted to determine the level of research on violin pedagogy across graduate theses, demonstrate a general outlook of the current situation, and associate the studies with the problems detected by other research studies in relation to violin education. The general outlook intended to be demonstrated was evaluated within the framework of the integrity in violin education in Turkey.

A literature survey has shown that some researches have been carried out focusing on graduate theses in the field of strings in Turkey. Demirbatır's (2001) study has been about creating a bibliography for graduate theses on strings, Orhan (2012) focused mainly on studies on cello theses and Varış (2012) on viola theses, carrying out researches in these subjects. A joint study by Tebiş and Okay (2013) examines in detail the graduate theses on the violin and viola. This work, focusing on violin pedagogy, aims to contribute to the existing literature in a different aspect. Problems concerning violin education in Turkey were also handled by studies other than graduate studies. Some research studies dwell on the common problems related to the different systems and levels of violin education in various institutions. Türkmen (2003) and Yener (2004) mention and question the frameworks drawn for violin education in various institutions. According to Duru and Köse (2002), some researchers seem agree on the restructuring of the music/instrumental education system in Turkey. Considering the restructuring proposals and the general problems that were detected, graduate theses in violin pedagogy occupies an important position.

The study is based on the scanning model. Research population is composed of 109 graduate theses on violin, drafted between January 2008 and December 2014. The studies were retrieved by scanning the National Thesis Archive of the Council of Higher Education. The sample was composed of 69 theses categorized under violin pedagogy, selected according to pre-specified criteria.

The data pertaining to the theses were analyzed under two main topics:

1) The theses were assessed under three departments in which they were written: a) Music Education, b) Conservatories, c) Faculties of Fine Arts; regardless of the research institutes they come under.

2) The theses were assessed by the researcher under six categories, namely Situational Analysis, Turkish Music, Experimental Studies, Pedagogues and Ecoles, and Methodological Analysis.

69 graduate theses were selected according to the pre-specified criteria in three different departments at 18 universities in the field of violin pedagogy. 43 theses were produced in institutes housing Music Education departments, 20 theses in institutes housing Conservatories and 6 theses in institutes housing Faculties of Fine Arts. Of the theses, 60.9% were Master's theses, 27.5% were doctoral dissertations, and 11.6% were drafted for Proficiency in Arts. Among the six categories, the highest proportion of studies was conducted in the field of Situational Analysis (27.5%). The highest number of studies was conducted in Music Education departments with 43 theses.

Departments were conducted on common subjects such as Methodological Analysis, A Certain Violin Technique and Situational Analysis; the last one being the most frequent subject across departments. It was observed that in Experimental Studies, Situational Analysis and Turkish Music categories, departments addressed mostly their own education system and their teachers/students, except for a few cases. In the studies on introductory violin education and pedagogical research, which were commonly handled by Music Education and Conservatories, departments focused mostly on their own curriculum and students. The criticism regarding the variances in violin education across departments

mentioned in other studies can be associated with the fact that departments do not tend to conduct research studies about each other in this study.

Although a sharp decision could not be made on the research tendencies of Faculties of Fine Arts due to the scarcity of theses, a research tendency could be demonstrated towards conducting research on Conservatories and Music Education.

Experimental Studies were dominant and diverse in departments of Music Education; whereas there were three experimental studies in Conservatories, and one experimental study in a Faculty of Fine Arts. The recommendation of increasing the number of experimental studies, which has been voiced by Tebis-Okay and Varış, can be recommended for Conservatories and Faculties of Fine Arts in this study.

The basic difference regarding Conservatories is that the theses categorized under Pedagogues and Ecoles were produced exclusively in these departments, and this study on the Turkish School of Violin is one of a kind within the studies conducted between January 2008 and December 2014.

18 out of 69 theses were composed of the studies on Turkish Music. 72.2% of the 18 theses in this category were prepared in departments of Music Education, 16.7% of them were prepared in Faculties of Fine Arts and 11.1% of them were prepared in Conservatories. Only one thesis on this subject was written in a Conservatory. It is concluded that there is a necessity to conduct studies on the interwoven nature of the Turkish Music and the violin and music education offered in Turkey and on the structuring of them as parts of a whole.

The results of this study demonstrate that the departments conduct various studies on violin pedagogy, but prefer to focus on their own departments in their research. An evaluation of the findings of this study in conjunction with the results of other studies reveals that violin education in Turkey is not structured or perceived in a holistic manner, and this is reflected on interdisciplinary relations on the basis of the master's theses. In this respect, restructuring proposals should include violin and violin pedagogy education in graduate programs.